СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXI. | Число 288. | Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 11. грудня, 1923. | VOL. XXXI. | No. 288. | Jersey City, N. J., Tuesday, December 11, 1923. | THREE CENTS

КУЛИДЖ ПОДАЄ СВОЮ КАНДИДАТУРУ

ВАШІНҐТОН, 9. грудня. — Президент Кулидж оголосив явно свою кандидатуру на становище президента Злучених Держав на вибори в 1924. році. Оповістку зробив він через свого політичного приятеля, Френка Стерна з Бостону.

РЕПУБЛИКАНСЬКА КОНВЕНЦІЯ ВІДБУДЕТЬСЯ В КЛІВЛЕНДІ

ВАШІНҐТОН, 9. грудня. — Президент Кулидж рішив довгу дебату над тим, де має відбутися конвенція республиканської партії, в користь міста Клівленду.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕҐІОН ЗА БОНУСОМ ТА... ЗНИЖЕННЄМ ПОДАТКІВ

ВАШІНҐТОН, 9. грудня. — Американський Леґіон розіслав до членів обох палат конґресу листи, в яких заявляється за бонусом для бувших вояків та за обниженнєм особисто доходових податків. Після думок, висловлених в листі, одна справа не противиться другій. Лист підчеркує, що богато конґресменів та сенаторів зобовязалося своїм виборцям попирати бонус.

ЧИ НАЙВИСШИЙ СУД УЗУРПУВАВ СОБІ ВЛАСТЬ?

ВАШІНҐТОН, 10. грудня. — Організація Сторожів Конституції вислала до поступових конґресменів та сенаторів визов на публичну дебату всправі їх заяви, що Найвисший Суд Злучених Держав узурпував (безправно захопив) в свої руки право рішати про конституційність (згідність з конституцією) законів, ухвалених конґресом.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ ІМІҐРАНТСЬКОЇ СПРАВИ

НЮ ЙОРК, 10. грудня. — Заходами Національної Ради Промислових Конференцій відбутися має в сьому місті дня 13. грудня сього року конференція для іміґрантської справи, на якій мають розбирати найріжнійші питання, звязані з іміґрацією, а передовсім питання, чи обмеження іміґрації мають тревати далі.

ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКО-ТУРЕЦЬКОГО ДОГОВОРУ

ВАШІНҐТОН, 9. грудня. — Ряд визначних діячів предложив на руки сенатора Кеймерона меморіял до сенату Злучених Держав, в якому просять не потверджувати американсько-турецького договору, заключеного в Лозані, бо сей договір є кориснійший для Туреччини як для Америки.

ПРОТИ ПОГЛЯДІВ КУЛИДЖА НА ЛІҐУ НАРОДІВ

ВАШІНҐТОН, 9. грудня. — Безпартійне Товариство Ліґи Народів вислало до президента Кулиджа протест проти його слів, сказаних підчас його промови перед конґресом з приводу отворення 68-ої сесії, що буцімто американський народ раз на все відкинув проект приступлення Злучених Держав до Ліґи Народів. Товариство заявляє, що американський народ ніколи в тій справі не заявився.

МАЙНЕРСЬКА КОНВЕНЦІЯ

ВАШІНҐТОН, 9. грудня. — Майнерська юнія „Юнайтид Майн Веркерс оф Америка" скликає свою дворічну конвенцію на вівторок, дня 22. січня 1924. року до міста Індіянополиса.

ЧВЕРТЬ-МІЛІОНОВИЙ ПОЛОВ

НЮ ЙОРК, 9. грудня. — Корабель прибережної акцизної сторожі „Семинол" піймав нині коло маяка на Файер Айленд голяндський вітрильний корабель „Зеґунд" та сконфіскував великий ладунок трунків, найдений на ньому. Прогибіційні урядники рахують вартість ландунку на 250,000 долярів і кажуть, що його властителем є сидячий у вязниці „король бутлеґерів" Кеслер, але його адвокати перечуть сьому догадови.

НОВИЙ КЛОПІТ БУДІВЛЯНОГО ПРОМИСЛУ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, 9. грудня. — Будівляні робітники далі домагаються підвишки своєї заплати о 1 доляра денно та відкидають пропозицію будівляних підприємців, після котрої будівляні робітники малиби діставати 10 долярів денної „основної" заплати та бонус.

НАГІНКА НА ФАЛШИВИХ ЛІКАРІВ

ГАРТФОРД, Конектикат, 10. грудня. — Лікарі, що лікарювали на основі фалшивих документів, почали вже звертати урядові свої медичні лайсенси. Др. Сатклиф, котрого ставлять на суд за смертелвну операцію, каже, що йому дуже жаль покидати „улюблене звання"...

9 ЛЮДИЙ ПОГИБЛО В ЗЕЛІЗНИЧІЙ КАТАСТРОФІ

ФАРСАЙТ, Ню Йорк, 9. грудня. — Поспішний поїзд зелізниці Ню Йорк Сентрел заїхав на кілька возів, стоячих на перехрестю на сій стації. Підчас катастрофи погибло 9 людий, а понад 30 було ранених.

ПОВСТАНЦІ ДОБУЛИ СТОЛИЦЮ ВЕРА КРУС

ВЕРА КРУС, Мексико, 9. грудня. — По довгій та завзятій боротьбі повстанці здобули нині місто Халяпу, столицю мексиканського стейту Вера Крус. В битві, що тревала 2 дні та важила на дві сторони, погибло з обох сторін 37 людий. Революціонери кажуть, що до них пристане богато федеральних ґенералів.

БАТЬКО 28 ДІТИЙ

Двайцять осьма дитина вродилася оногді 62-літному Л. Колбертови Джентелови з Атленти, в Джорджії. З першою жінкою мав він 10 дітий, а другою 18.

ТИЖДЕНЬ ПАМЯТИ ГАРДИНГА.

Сього понеділка почався так званий памятковий тиждень бувшого президента Гардинга. Кромі звичайних відправ по церквах та школах збирають спеціяльні фонди для відсвяткования памяти чоловіка, що помер, сповняючи найвисший уряд краю.

ВБИЙСТВО МАТЕРИ 8 ДІТИЙ

М місті Елизабеті, в стейті Ню Джерзі, муж убив в ночі Анну Снелю, свою жену та матір 8 дітий. До вбийства прийшло підчас сварки межи подругами, в якій муж вдарив жену клечом до шруб, розбиваючи її череп. Діти кажуть, що їх батько з давна терпів на нервову недугу, а поліція припускає, що він був божевільний.

НОВА ПРОФЕСІЯ?

В місті Фюстофії, в стейті Огайо, зйшла до одного позичкового товариства, жінка та з револьвером в руках зрабувала від банкових урядників 1,300 долярів в готівці. Поліція ще не попала на її слід.

ШУКАЮТЬ ЛІК НА ДІТОЧИЙ ПАРАЛІЖ.

Гарвардський університет виділив зі себе спеціяльну комісію, яка має шукати за ліком на недугу, звану діточим паралїжем, яка приходить як пошесть що кілька років.

НІМЕЦЬКЕ ЗОЛОТО В АМЕРИЦІ.

За послідних сім місяців, як обчисляє департамент торговлі, до Злучених Держав привезено що найменче яких 50 міліонів долярів німецького золота.

ВОРОГ ТАНЦІВ.

В стейті Кентакі інавґуровано (введено в уряд) нового ґубернатора Віліема Філдса, котрий став відомий широко зі своєї врожнечі до танців. При вступленню на свій уряд, заявив він, що за його 4-літну ґубернаторську каденцію в його палаті не буде ні разу приняття з танцями.

СЕСТРІНОК ПЕРСЬКОГО ШАХА ГІРНИКОМ НА ГОРІШНІМ ШЛЕСЬКУ.

Як звідомляють німецькі ґазети, сестрінець перського шаха Ахмед приїхав до Німеччини, де хоче студіювати гірництво. Покищо одначе працює він як звичайний гірник (шахтяр) й одній із горішно-шлеських копалень.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли оріентуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошеннем, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенне одно слово числити 2 цт. коли таке оголошение має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Ся постанова входить в життя 1. грудня б. р. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адмістрації „Свободи" 5-6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення чи оголошень.

Адм. „Свободи".

ҐАЛЕРОВІ ПОДВИГИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Америка пише:

В понеділок 3 грудня польський ґенерал Йосиф Галер, вішатель українського народу прибув до Филадефії яко почесний гість „Американського Леґіону". Щоби пояснити, хто це такий ґенерал Галер, Ліґа Горожан і Ліґа Ветеранів українського роду внесла острий протест до Леґіону і до мейора міста і розіслала цей протест до місцевих газет. Ґазета „Норт Америкен" помістила образок Галера, а сейчас під ним замітку, що проти його приняття протестують Українці і подала причину цього протесту; при тім наведено розмову, яку репортер мав з командантом українсько-американських ветеранів, п. М. Дармограєм.

На принятте ґенерала змобілізовано в понеділок усю кінну й пішу поліцію так, що публики було незвичайно мало.

Вечером цього дня був у „Акедемі оф Мюзик" концерт Падеревского. Приготовано отже велику патріотичну шопку, але Падеревскі боявся вийти на сцену і привитатися прилюдно з Галером, як це було пляновано. Він сказав, що „червоні" плянують напад з бомбами, отже привитанне відбулося лише за кулісами. Після концерту відбувся обід в честь Галера, даний мейором міста. Підчас обіду оден з репортерів місцевих ґазет запитав Галера, що це за причина, що Українці протестують проти нього і називають його своїм катом.

На це Галер відповів, що нема ніяких Українців, лише Рутенці, котрі від віків були віддaними Польщі, і котрі під впливом німецької аґітації збунтувалися проти Польщі і тому Польща пішла війною проти них. Цю відповідь подали місцеві газети в звіті з приняття Галера.

ТЕЛЕҐРАФІЧНА СПОЛУКА МІЖ ІНДІЯМИ И ЕВРОПОЮ.

Між британською телеґрафічною управою, німецьким міністерством почт і індоевропейським телеґрафічним товариством у Льондоні прийшло до порозуміння для налагодження сухопутньої телеґрафічної сполуки з Індіями. Ця лінія йде з Льондона через Емден, Берлін, Варшаву, Одесу здовж побережжа Чорного Моря через Тифліс до Теґерама. У Теґерамі розділюється: одна лінія іде через Керман безпосередно до Кюраге у британській Індії, а друга до Бушіри над Перським заливом, де злучується з індійським каблєм. Осягнено вже успішні спроби телеґрафування з Берліна до Кюраге й Бомбою.

НАЙБІЛЬШИЙ ЦВІТ НА СВІТІ.

В англійським ботанічнім огороді в Кю біля Льондона росте ростина „аморфофалюс," що має найбільші у цілому світі цвіти. Високий чоловік може ледви досягнути рукою корони цього цвіту, а руками може обняти цвіт ледви до половини. Запах цього цвіту дуже неприємний, заносить зогнилими рибами і спаленим цукром. Стебло цієї ростини високе на дванацять стіп. Ростина ця походить із Суматри, подобає на молоде дерево.

НОВІТНІ ТОРТУРИ.

Найстрашніщими у світі вязницями називає один Англієць, що недавно вернув із Манджурії, тюрми в яких караються засуджені. Площа окружена подвійним частоколом, на тій площі богато малих комірчин, до яких ніколи не загляне сонішне світло. У тих коморах є деревляні клітки, поудладані одні на других, овгі понад один метер, а високі 75 центиметрів. У тих койцях відсиджують засуджені кару. Вони закуті в тяжкі кайдани, прикріплені на потилиці, на руках ланцюхи. В таких койцях не можуть нещасні ані сидіти ані лежати випрямившись. Харч їх, коли доглядачам взагалі в голові дати їм його, всувають крізь отвір, виверчений у бічній стіні. В таких страшних койцях нераз засуджені караються до самої смерти. Мусять зносити зимно, яке тут часто дуже гостре. Хиба лише Монголи в силі витерпіти таку кару.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЗАПОВІДАЮТЬ ПРИХІД ПАРТІЇ ПРАЦІ ДО ВЛАДИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

ЛОНДОН, 9. грудня. — Король Юрій постановив звернутись до провідника Партії Праці, Ремсея Мекдоналда з предложеннєм, щоби створив новий кабінет, як тільки уступить теперішне консервативне правительство Стенлі Болдвина.

Перед сим рішеннєм король відбував наради з ріжними державними достойниками і вкінці в суботу рішився завізвати до себе задля сеї місії Мекданелда.

Кажуть, що король заявив, що він не вадає робити ріжниць між клясами і коли побідили робітники, він готовий поручити їм владу в державі.

КАЖУТЬ, ЩО МЕКДАНЕЛД БУДЕ ПРЕМІЄРОМ І МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

ЛОНДОН, 9. грудня. — В тутешніх поінформованих кругах запевняють, що інакшого виходу нема, тільки мусить тепер прийти до власти Партія Праці.

Її провідник Ремсей Мекданелд готовий приняти на себе місію створити новий кабінет.

В новому кабінеті він обійме не тільки премієрство але також і теку міністра закордонних прав. Се означало-б нову політику Великої Британії. Заповідало-б се деякі важні реформи у внутрішній політиці і зміну у її заграничній політиці.

ПРЕМІЄР БОЛДВИН ГОТОВИЙ УСТУПИТИ

ЛОНДОН, 9. грудня. — Премієр Стенлі Болдвин, програвши разом з усею консервативною партією у останніх парляментарних виборах, рішився уступити із становища премієра, як тільки збереться парлямент, а навіть і скорше, якщо так зложаться обставини.

Парлямент має зібратись аж на другий тиждень, отже тоді слід би йому уступати.

Його приятелі радять йому оставати при власти як найдовше і не уступати навіть перед парляментом, оскільки не буде сього вимагати конечність. Та премієр Болдвин має іншу гадку, а саме, що він повинен уступити як найскорше.

ВОРОЖАТЬ КОАЛІЦІЮ ПАРТІЇ ПРАЦІ З ЛІБЕРАЛАМИ

ЛОНДОН, 9. грудня. — Англійські політики допускають вже яко рішене питанне про те, що Партія Праці має обняти власть в державі. Одначе вони знають, що всетаки вона буде в меньшости і не могти-ме в парляменті сама перевести жадних постанов.

З уваги на те заповідають, що Партія Праці заключить умову з лібералами і створить з ними коаліцію, а навіть по змозі і коаліційне правительство.

Ліберали до сеї угоди з Партією Праці склонні. Кажуть, що Есквит і Лойд Джордж готові співділати з робітничим правительством, а тільки домагаються вирівнання її парляментарної політики, щоб погодити програму Партії Праці з програмою лібералів.

Ліберальні дневники, Дейлі Нюз, Дейлі Кроникл і Вестминтер Ґазетт заявляються отверто за правительством Партії Праці з підмогою лібералів, задля обеднання, яка кажуть, поступових сил краю для добра народу.

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА ПРО ПРАВИТЕЛЬСТВО ПАРТІЇ ПРАЦІ

ЛОНДОН, 9. грудня. — Робітничий орґан, дневник Дейлі Герольд тепер богато пише про недалеку зміну в кермі державою.

Він вже заповідає, що Ремсей Мекданелд скаже королеви Юріеви.

Сей дневник каже, що Партія Праці се одинока партія в Анґлії, яка має програму для вирішення питання про безробітте і програму заграничної політики.

„КОНСЕРВАТИВНО-ЛІБЕРАЛЬНА КОАЛІЦІЯ"

ЛОНДОН, 9. грудня. — Ніхто тепер в Анґлії не вірить у можливість повторення воєнної консервативно-ліберальної коаліції, а се головно тому, що консерватисти провалились у виборах ізза рішучого виступу лібералів проти них, а також і з того мотиву, що консерватисти перлись до самостійности і скинули Лойда Джорджа з премієрства, а переперли своє правительство під проводом покійного Бонара Ло, котрого відтак заступив Стенлі Болдвин.

А одначе всетаки в деяких кругах говорять ще і про можливість обнови коаліції з часу світової війни. Тільки сього пляну вже надто серіозно не трактують.

ФРАНЦІЯ ПРОТИ ПОЗИЧКИ НІМЕЧЧИНИ НА ПОЖИВУ

ПАРИЖ, 6. грудня. — Німеччина хотіла затягнути більшу заграничну позичку на закупно засобів поживи на сю зиму. Сю позичку вона могла дістати в Америці, під умовою, що їй буде застережене першенство при сплаті.

На се згодилась Англія й Італія, але Франція запротестувала, кажучі, що „воєнні відшкодовання" у неї перші.

ГРАФ АППОНІ ВЕРНУВСЯ ДОМІВ

БУДАПЕШТ, столиця Угорщини, 4. грудня. — Сюди вернувся з поїздки по Америці бувший угорський премієр граф Альберт Аппоні.

В розмові із звітниками часописий висловився він з великим признаннем про Америку, кажучи, що се одинока країна у світі, де нарід відзиваеться на поклики задля високих ідеалів.

Також згадав, що по дорозі домів відвідав бувшу жінку австрійсько-угорського цісаря Кароля, Зиту, в Леквейсіо, в Еспанії. Вона, казав Аппоні, тепер здержується від всякої політики, але її найстарший син Отто незвичайно пильно цікавиться громадськими питаннями.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тил. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЗНОВА ОДИН МІСЯЦЬ.

Знова проминув один місяць в історії Українського Народного Союза, а його праця в допозі для вдів та сиріт членів, для ранених та хорих членів, показалася мертвими цифрами в касовім звіті за місяць падолист.

Звіт показує знова, що в сьому місяци Український Народний Союз виплатив 11 посмертних запомог на загальну суму 8 тисяч 750 долярів, 9 запомог з фонду хорих на загальну суму 675 долярів та зробив три виплати з фонду сирітського на загальну суму 881 долярів. В той спосіб Український Народний Союз виплатив на статутові запомоги за один місяць 10 тисяч 206 долярів.

Як щира мати спішить на плач дитини, так Український Народний Союз старався поспішити з допомогою сейчас, памятаючи на засаду, що два рази дає той, хто сейча дає.

КУЛИДЖОВА ЗАЯВА.

Промова президента Кулиджа з приводу отворення нової сесії федерального конґресу не принесла зі собою нічого несподіваного. Президент не сказав просто нічого нового ні про нутрішну ні про зовнішну політику Злучених Держав. Говорив тут Кулидж, але на ділі се все були погляди й політика небіщика Гардинґа.

Одинокою новиною можна назвати справу обниження особисто доходового податку після пляну секретаря скарбу Мелона. Заявляючися за сим пляном, Кулидж вложив в свою промову одиноку нову річ.

Справа податку певно заслугує на увагу, хоча з другої сторони населеннє Злучених Держав буде домагатися відай більших полекш, як йому признав Мелон. Справа податку важна головно з двох зглядів. Наперед, як уже показалося з перших днів нарад конґресу, републиканська більшість не може сподіватися щирого поперття зі сторони так званих поступових републиканців а тим самим мусить шукати собі десь инде підпори, потрібної для ухвалення своєї законодатної програми. З огляду на се вона буде мусіти підійти до демократів, і власне для консумції демократів призначений проект зменчення податків. Демократи саме не будуть могти з легкою совістю виступати проти такого популярного клича як облекшенне податкових тягарів.

З другого боку, зниженне податків важне з огляду на наближаючіся президіяльні вибори. До сих виборів лишається всего кілька місяців. До того часу кожда партія мусить показати народови, що вона за нього дбає краще, як її противниця. З огляду на сі вибори була й виголошена промова президента. Тому вона така неозначена, повна на один бік всяких запевнень, а на другий бік ріжних застережень. З деякою, але певно не великою, пересадою можна сказати, що се була виборча промова републиканської партії в загалі, а Кулиджа спеціяльно. На загал кажучи, вона зробила не зле враженне в Злучених Державах, але народ краю не буде вибирати стільки після слів президента, стільки після дїл його уряду за слідуючого пів року.

ТРАҐЕДІЯ ГАЛИЦЬКИХ СТРІЛЬЦІВ-ПОВОРОТЦІВ

Чеський уряд приступив до ліквідації українських таборів полонених, із яких найбільший і найбільше українському громадянству відомий — це табор у Йосефові. Тих, що рішаються їхати до краю, відсилає команда табору з паперами, виставленими командою, до краю. Але польська влада тих людий не хоче приймати. Було вже чимало випадків, що таких поворотців завернули аж із Стрия чи Самбора, бо — мовляв — не мали жадної посвідки ідентичности особи. На днях два більші транспорти пустились на Лавочне, але їх не принято. Через те люди опинилися без жадного забезпечення на улиці. На дорогу дістають якраз стільки, щоб доїхати до границі. Люди не дивуються поступованню польської влади, але мають жаль до чеського правительства, що, не забезпечивши їх дозволом на поворот, лишає їх серед дороги й одним махом нищить те почутте вдячности у Стрілецтва, яке заслужила за гостинність на чеській території.

ПРИЗНАЧЕННЯ ҐУБЕРНАТОРА ДЛЯ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

По виборах до громадських рад на Підкарпацькій Руси, в яких перевагу завдяки допомозі урядів взяла т. зв. „карпаторусская земледільская партія", що по виборах постановила злучитися зовсім із партією чеських аґраріїв, рішило праське правительство, що перед розписанням виборів до праського парляменту на Підкарпацькій Руси треба назначити представника автономної управи тої країни. На днях підписав президент чеської републики Масарик назначення ґубернатором Підкарпацької Руси б. посла до мадярського парляменту, тепер адвоката в Пряшеві Дра Антона Бескида, а віцеґубернатором на місце Еренфельда, що подав правительству просьбу о димісію, дотеперішного шефа адміністрації Підкарпацької Руси й акушера недавних громадських виборів Дра Антона Розсипаля.

Назначення ґубернатора відбилося широким відгомоном так в чеській, як в першу чергу в місцевій пресі. Через те, що Бескид є членом згаданої земледільської партії і явним русофілом, стануло руба питання, що значить таке іменування. Новий ґубернатор ще заки приїхав до Ужгороду уділив вже декілька інтервю членам ріжних часописів, з яких найважнійший в „Народних Лістах", орґані нашого найбільшого чеського „приятеля" Крамаржа.

„Моя програма найблищої діяльности — каже ґубернатор — годиться з програмаю „земледільської партії", яка була подана в меморіялі премієрови А. Швеглі. Господарську програму на П. Руси закладаємо на аґрарній основі. Як ґубернатор буду стояти поза політичною боротьбою, хоча мені близькими є ті інтереси тих політичних ґруп на П. Руси, що стремлять до того, щоби в країні проголошено автономію, котра булаби в в згоді з основними законами републики. Вибори до парляменту і місцевого сойму є пожадані. Пришельці зі сходу, головно з Галичини, котрі в перших часах по перевороті зайняли без всякого права (еге-назначені чеським правительством! — ад) виникаючі місця в адміністрації, будуть усунені. П. Русь стоїть сьогодня між режімом старим, бувшим і новим. Моїм змаганням буде гасити політичні спори, а спомагати практичній діяльности, що її метою буде господарський поступ і культурний розцвіт країни, злученої здавна зо всерусскою культурою".

Сказано для нас ясно: ці нечисленні Українці, що від початку працювали в адміністрації, причинилися дечим до консолідації відносин та мають за собою деякі заслуги — на тих в першій мірі звернеся діяльність нового ґубернатора. Цікаво лиш, як це буде зроблено, коли всі вони є чсл. горожанами й без слідства й доказання вини не можна їх так „усунути".

На щастя новий ґубернатор не зможе перевернути до гори дном цілої гірко та з великими трудами наладженої праці шкільництва. Орґан чсл. правительства „Ческословенска Република" подав по іменуванні ґубернатора, що в проводі шкільництва остає й далі мін. радник Йосиф Пешек, котрого „заслуги в орґанізації шкільництва на П. Руси є без заперечення". Так само „Право Ліду", соц. демократичний орґан, що стоїть тепер близько міністерства шкільництва, подаючи віску про назначення Бескида, пише: „Назначення дра Бескида не означає жадної зміни в шкільництві і культурній політиці на Подк. Руси. Є головно дана запорука, що нічого не буде змінятися ані що до мови в школах ані в урядах. В тім напрямі була перед зміною в адміністрації Підкарпат. Руси дана достаточна запорука".

Виходить ясно, що др Бескид перед назначенням мусів зложити письменну чи устну зяву, що не буде зміняти мови в урядах і школах.

Дозволю собі подати голос чеської праської „Трибуни" до поданого вище інтервю п. ґубернатора, який свідчить, що в Чехах дивляться на се назначення як на експеримент.

„Віримо в щирість п. Бескида, але не віримо, щоби п. премієр тішився з тої друкованої заяви. Републиканська партія (аґрарна) має в історичних землях і на Словаччині так добру позицію що певно не потребує прислуг, які їй новий ґубернатор обіцяє. Про дра Бескида твердять його приятелі й противники, що він це ходяча доброта, ідейно відданий великорусской орієнтації, але не має щастя в політиці. По такій програмовій заяві ми радо такій характеристиці повіримо. Адже лиш новобранець або дитина в державній політиці може думати собі, що в нас, як в Росії, Болгарії або Італії може панувати одна політична партія. Др. Бескид дає зайво своїм соц. демократичним і хліборобським противникам в руки зброю проти себе".

Вказуючи на неконсеквенцію п. ґубернатора в заяві про зміну культурного режиму, хоч дано запоруку противну, „Трибуна", пише дальше:

„П. др. Бескид засукує рукави на Українців — Галичан і обіцює усунути їх із дотеперішних місць. Є це назадницька програма, бо чехословацька держава завдячує консолідацію Підкарпат. Руси в значній мірі українській інтеліґенції. Коли признаємо, що тамошний розвій відносин не має спаду в долину, що консолідація і порядок постепенно закорінюються, то не розуміємо, як можна обвинувачути Українців, що чесно й віддано помагати нам Підкарпацьку Русь здобувати з нельояльности і шкідливих впливів.

Державі неприязну й нельояльну працю вели саме ті елєменти, котрі хоче п. др. Бескид фоворизувати. Історія мусить вже раз осудити прихильників великорусской ідеї, що мали в рр. 1919-1920. силу, зловживали її до розятрення політичних відносин П. Руси. Глашатаї російской орієнтації і завзяті вороги Українців, були в найтяжщих хвилях в опозиції й розбивали державно-творчу працю. Сумне свідоцтво про злочинну діяльність великоруських аґітаторів подають поліцийні протоколи, документуючі їх протидержавні заяви і протизаконну акцію. Також архіви Союза Народів є збогачені скаргами, що їх на владу чсл. републики подала недавно партія дра Бескида.

Культурний розвій Підкарпат. Руси піде своїм природним напрямком і під гнетом ґубернаторської політики. П. др. Бескид має титул, але силу має нарід, котрому автономний статут і державна конституція дають право рішати про його культурні справи. Ми, в Празі, не повинні би Русинів дражнити своїми гуморами й накидати їм своїх любимців, щоби білянс бескидової політики не випав для нас інакше, як ми очікуємо". ——

Яке становиско до нового ґубернатора займуть тутешні партії, подам пізніще.

Новий губернатор приїде до Ужгороду в неділю 25 падолиста. Ужгородський маґістрат приготовляє величаву зустріч. Всі школи й уряди, товариства й орґанізації ідуть перед тріюмфальними воротами зустрічати ґубернатора. Про зустріч саму напишу пізніще, а також про програму, з якою певно новий ґубернатор звернеся до населення.

ХТО-Ж ПЕРЕМІГ?

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

І.

Українізація... Власне те, з чого треба було почати. Ґеніяльним, як де-хто їх зве, соціяльним реформаторам і будівничим „нового світу" треба було пять літ купатись по шию в народній крови і сльозах, треба було міліони трупів для того, щоб нарешті прийти до такої простої істини, котру відразу, з самого початку революції, поставили „во главу угла" державного будівництва навіть недосвідчені в політиці соціялістичні младенці Центральної Ради, і котру ще до революції й підчас революційної боротьби глибоко збагнули й ніколи не зраджували кращі борці України Галицької. В чім же власне виявилася тая ґеніяльність усіх отих Лєніних, Троцьких, Зиновєвих то-ро? Адже ґеній тому й ґеній, що не після многолітних міркувань, спроб, ваґань, боротьби доходить до такої, навіть простому чесному педаґоґови зрозумілої істини, а відразу, орлім оком і бистрим розумом орієнтується в ситуації і надзвичайною істуіцією прочуває, що треба, а чого не треба чинити.

Скажуть: як-раз ситуація й вимагала запеклої крівавої боротьби з контр-революцією, котра намагалася звести до зера всі здобутки революції. Але ми маємо не коротку память і не забули, що 1) і Лєнін, і Троцький, і Зиновєв і богато инших теперішніх високих стовпів большевизму спочатку були переконаними українофобами, і тому — в боротьбі — запеклими україножерами; всі оті українські уряди від них, поряд з урядом У. Н. Р., були тільки тактичним ходом; 2) пятилітня боротьба на Вкраїні велася большевиками під часлом із червоноармійської пісні: „Украинє канєц, дєло ясноє"; 3) всю політичну увагу „вождів" комунізму звернено було на знищеннє Богу винної української інтеліґенції, що вела перед у національній боротьбі, а також на знищенне всього, що нагадувало нашому народови, хто він і що повинен робити. Чи відріжнялася чим-небудь у сій боротьбі совітська влада від тієї, яку несли Денікін та Вранґель? Що до українства, як такого, — абсолютно нічим.

„Ґенії" сучасної перебудови світу не піднялися навіть над простолінійністю, а тому помилковостю розуміння своєї доктрини, над розуміннєм самої природи комуністичного інтернаціоналізму, і сим не далеко відійшли од відомої Ґоголівської свахи, яка переконана була, що „всі святі говорять тільки по-московському". Природа нації, культура, мова, звичаї в їхній „ґеніяльній" уяві були тільки „буржуазними пересудами", забобонами, ворожими комунізмові, тому самозрозуміло для них призначалися на цілковите знищення. Вони не взяли на увагу навіть такого очевидного прикладу, як трьохсотлітня русифікація України московськими царями й безрезультатність її в масі народу українського. І от новітні червоні й білі Атилі чотирі роки підряд товчуться в нещаснім краю, з огнем і мечем по кілька раз промашеровують його вздовж і впоперек, розстрілюють, катуючи й мордуючи, кращих синів України за те тільки, що вони кохають свій рідний край і по-своєму бажають йому щастя, ґвалтують, ганьблять пишний квіт України — її жінок і дівчат, розносять свої паскудні хороби, в яких конає в даний момент сам їхній найстарший — Лєнін, пускають по містах і непорочних селах розпусту й пошести, плюндрують до чорних пожарів добробут тих, чиїм імям прикривають свою хижацьку, шахрайську владу („рабоче-крестянская власть"), і, після мору та заглади на Вкраїні, раптом ошелешеному народові декретують — „українізацію".

Юо сталося? Адже перемогли ніби-ж вони, московсько-жидівські „ґенії всесвітньої революції"! Чому-ж одразу така несподівана милость, супроти якої головним чином і провадилася страшна, нечувана в новій історії боротьба? Хто той добрий ґеній, що так раптом зробив прихильниками українства всіх отих бездар соціяльного будівництва, всіх отих україножерів з московського Кремля, — про людське око комуністів, а про себе глибоких, паскудних московських шовіністів і політичних шахраїв?...

Коли отак поміркуєш розважно та придивишся, як саме робиться тая „українізація", то легко прийдеш до висновку, що не в зміні переконань, не в щирости, не в добрій волі московських крівавих авантуристів полягає причина нової політики на Вкраїні; яка-б вона не була, ся українізація, а вже самий факт її показує, що не дарма лились криваві сторіки, не марне українські широкі простори чотирі роки крилися рясно тисячами могил здебільшого навіть нікому невідомих українських бойців з білим і червоним насильником, не марне козаки, „зелені жупани" й галицьке стрілецтво встелило трупом красні поля й степи України. Московський червоний кат обезкровів, упившись кровю, знесилився в повсякденній боротьбі й запеклість свою розбив об другу запеклість — запеклість нашого народу, загартовану в пожежах, крови і сльозах великого лихоліття. Український народ у боротьбі безнастанній збагнув самого себе, знайшов себе, відчув і використав свою непоборну національну силу і — не піддавсь ні на облуду солодких обіцянок, ні під страшними тортурами. Лінивий з передвіку Москаль, що звик жити чужим, і тепер не може уявити себе без України; але бачучи, що „хохол хлебушка не дайоть", а грабувати, руйнувати до безкраю неможна, бо ще гірш буде, він по старій передвічній звичці своїй, стиснувши серце, йде на компроміс і видає „квиток" на „українізацію": може, мовляв той упертий „хохол" подобріє й повірить знову йому на квит, як колись, во время оно, повірив йому на Переяславський квит, запапаствивши тим Україну. Тільки глухий не почує за всіми тими українізаторськими заходами большевицькими безсилого скреготу зубовного. „Не улягає сумніву, — оповідає людина, що допіру вернулась з України („Діло", ч. 178), — що влада не ступила на шлях українізації з яких небудь ідеальних мотивів, тільки під напором життя, під напором українських народних мас. Відомо загально, що комуністична доктрина, що керманичі совітської влади вміють приноровлюватись до обставин". Не взяла зброя і тортури, не взяли брехливі високі комуністичні гасла й обіцянки, не взяв „неп" і „смичка" з селом, закидається в широку й могутню воду українства принадний гачок із смашними для української рибки хробачком „українізації", себ-то те, що треба було зробити відразу, а не після довгої боротьби. І хочеться крикнути тій рибці: „Позір! хробачок українізації річ смачна, але за ним — гак, а на гаку — смерть і поневолення!"

С. Ч.

ПОДЯКА

—o—

Brooklyn, N. Y. Decembra 1, 1923

Ukrainian National Association,

Jersey City, N. J.

Visoko Pocetny Panove:—

Ne mozem zo slovom vipisac totu radosc a serdecne podzekovane, ze Uradniki nasoho Ukrainskeho Narodneho Sojuza z taku tocnoscu, a za taki kratki cas buli tak dobre viplacic posmertnu podporu za nebosku Anna Grecula ktera se od nas na vecni pokoj otebrala Nov. 19, 1923 u sume $1000 to jest jeden tisic dollare, ta suma bula hnesnim dnom otdana Mr. John Grecula kteri biva na 74 Green St., Brooklyn, N. Y.

Mi, udove cisla 291 Ukr. Nar. Sojuza porucame kazdemu jednemu z nasich krajanoch zebi jak najskorse stanuli do teho od Boha blahosloveneho Sojuza ze bi se zabespecili a svojim sirotkam buducnosc zrobeli.

Serdecnim pozdravenem

Vladimir Deak,
Sekretar Fin. Cisla 291
Brooklyn, N. Y.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ДО ВСІХ ХВ. БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ, СЕСТРИЦТВ ТА ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Згідно із ухвалою 15-тої головної конвенції як рівнож і референдум всіх членів, ухвалено видати календар на рік 1924, по ціні 30 центів за примірник для члена. Календар вже готовий і сего тижня зачинаесь висилка до відділів. Обовязком кождого секретаря буде роздати всі календарі для членів і сколектувати по 30 центів за примірник. Всі гроші мають бути заслані до канцелярії У. Н. Союза, разом з прочими рахунками в місяцю грудни сего року. З огляду що се послідний місяця в році проситься вирівнати всі рахунки щоби не переносити жадних довгів на слідуючий рік. Так само проситься Вп. П. Секретарів старатись вислати всі виказі та рахунки вже 26-го грудня, щоби можна викінчити всякі праці вчас та приготовити річні справоздання для контролі так нашої як і державної.

Роман Слободян, фін. секретар.

ПОЛІТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНЦІВ НА ЗЕМЛЯХ ПІД ПОЛЬСЬКОЮ ВЛАДОЮ

(Зміст реферату В. Целевича на Всеукраїнськім Конгресі Обєднання).

Від першої хвилі, коли польські війська заняли українські землі, Східну Галичину, Лемківщину, Волинь, Холмщину, Полісся і Підляся, почала Польща впроваджувати в життя широко закроєний плян винищення Українців і спольонізовання українських земель.

Цей плян переводять Поляки консеквентно по всіх ділянках суспільного життя.

Польські селяне, мазурі-кольоністи зі заходу, кольонізують українські землі відбираючи українським селянам землі, які український селянин від віків обрабляв своїм потом і кровю. До самої Галичини спроваджено на протязі трох літ 300.000 кольоністів.

Польські робітники відбирають працю українським робітникам, а про розміри еміграції польських робітників на „східні креси" може свідчити факт, що пр. від бензинярни в Дрогобичи на 10.000 робітників немає ані одного Українця.

Українських державних службовиків переносять на захід, або взагалі видалюють зі служби. Під теперішну хвилю живе лише в Східній Галичині звиж 5.000 безробітних службовиків.

Видано декрет смерти на українські школи. На Волині і Холмщині нема майже зовсім українських народних шкіл. У Галичині на протязі трох літ спольонізовано понад 700 народних шкіл. Навіть по українських школах учать учителі Поляки. Українців учителів, або проганяється зі служби, або переносить на захід, щоби вони стали погноєм польської культури. Українська академічна молодіж має замкнені двері до польських високих шкіл і мусить емігрувати на студії за границю, або побирати науку в тайнім українськім університеті.

Щоби ослабити опір українського населення проти польського походу на українські землі, примінюється супроти всіх свідомих Українців неймовірні репресії, воєнні суди, тюрми переповнені тисячами українських селян, робітників і інтеліґентів, заборона згромаджень, заборона права стоварищення, знесення громадської самоуправи, нечувані репресії супроти української преси. Отже засобі якими польська влада старається стерроризувати українське населення. В краю ведеться рабункова господарка. Винищується природні богацтва українських земель як пр. ліси. Через окрему, дуже штудерну економічну політику допроваджує польська влада до зубожіння всіх верств українського народу, а в першу чергу до зубожіння селянства. Одним словом трох літні досвіди і переживання в польській неволи недвозначно доказали, що польський похід на українські землі не був ділом польської політики, щоби пр. осягнути стратеґічно корисні границі на сході, а був ділом елементарної експанзивности польського народу в цілій його масі, до якої щойно мусіла достроюватись польська державна політика. Приміром, є історія зі Львовом або Вільном.

Тому ілюзією є всякі рахунки на можливість якої небудь згоди з Польщею. Польща рішилась винищити український народ і осягнути на українських землях польську більшість. Хотяйби весь український народ заявив Польщі „пші тобє стоіми і стаць хчеми", то і це не наклонилоби Поляків відступити від раз повзятого пляну зїсти нас.

До 14. березня правно державне положення Східної Галичини було краще від наших українських земель під польською владою. Східно-галицька справа була невирішена, були справою міжнародною, тому Українці зі Східної Галичини вели окрему політику від Українців з Волині, Холмщини, Полісся і Підляся. Тимто звязок між тими землями був дуже слабкий і не було спільного фронту боротьби проти Польщі. Після рішення ради амбасадорів з дня 14. березня 1923 р., всяка окремішна галицька політика не має змислу. Не істнує вже ніяка Галичина, а є тільки українські землі заняті Польщею, побіч українських земель занятих Росією. Від хвилі вирішення східно-галицької справи боротьба проти Польщі і то так дефензива проти польського походу на українські землі, як рівнож підготовання офензиви, колиб прийшов слушний час мусіти бути ведені на всіх українських землях після одного пляну, спільними силами під одним проводом. Що більше сім мільйонів Українців під польською владою мусять боротися проти Польщі в порозумінню з другими поневоленими Польщею народами: Литовцями, Білорусинами, Німцями і Жидами. Наша арієнтація, це орієнтація на власні сили, на розбурхання українських селянських мас, бо тільки змагання широких селянських мас зможе зломати експанзію польської маси. Слід зазначити, що український нарід від 1914 року перейшов тверду школу життя, дозрів, став національно-свідомим. Він жив в українській державі, боровся за неї і хотяй програв боротьбу, то не ізза браку моральних сил, а ізза недостачі зброї, ліків і одежі. Українські народні маси зрозуміли вагу власної держави і тут лежить таємниця безкомпромісовости народних мас проти польського наїздника.

Українська селянська маса мусить усіми засобами унеможливити майбутню польську кольонізацію і зліквідувати всю дотеперішну, що відбулася за останнє десятиліття. Польонізаційну акцію Поляків повинна зломити як найширша діяльність українських товариств ріжного типу. Ця діяльність повинна бути ведена в легальних і нелегальних рамках. Переважну увагу слід звертати на створення цілком самостійного українського приватного шкільництва, яке вповні заступилоби державне польське. Бойкот державної школи при рівночаснім закладанню українського приватної утримуваної самими громадянами даної місцевости, ось загальний напрям. Зрештою всі українські товариства всіх типів, повинні мати на меті вповні усамостійнити українське життя від усякого звязку з польською державністю, при чому велико ваги набирає розвиток економічних самостійних української суспільности. У всій цій праці потрібна як найдальше йдуча ініціятива кождого поодинокого Українця.

Оскілько приглянемося партійному життю у Східній Галичині, то мусимо ствердити, що по вирішенню з дня 14. березня наступив повний хаос. Українські партії у Східній Галичині, поборюють себе взаїмно, а деякі навіть якийсь час вірили в можливість угоди з Польщею. Знова наші, зневірившись в власні сили, орієнтуються „на схід". Цей хаос, ця партійна боротьба, ця зневіра ослаблює відпорність українського організму проти польського напору і тому слід її признати шкідливою. Для доцільного переведення боротьби проти Польщі слід сотворити на усіх землях занятих Польщею оден спільний центр в краю, якийби держав провід і керму всего українського національного життя і політики. Цей центр бувби властиво українським конспіративним урядом. Для ведення пропаганди за кордоном слід покликати до життя окремий комітет, спільний для всіх українських земель під польською владою. Українці повинні творити державу в державі. Лишень через таке поставленне справи може бути ведена плянова і доцільна боротьба проти Польщі на всіх ділянках народного життя. Всякі автономічні кличі являються крайно шкідливими, вони деморалізують народні маси і відвертають їх увагу від одинокої цили, до якої стремить український народ, а саме до Соборної Української Незалежної Держави.

Міжнародне положенне є під знаком непевности. Знасилування національного прінціпу при творенню держав і покривдження Німеччини версайським договором зробило з Европи оден вулькан, який кождої хвилі грозить вибухом. Грозу положення і можливість оружних конфліктів збільшує східний сфінкс. Одним словом ціла Европа переходить важку крізу, пливе без вітрил і без стерла. Супроти нестійности стану в Европі ми мусимо старатися, щоби грядучі події не застали нас неприготованими, не пішли понад нашими головами. При тім ми не сміємо перецінювати сили і державного значіння польської держави. Польща це велитень на глиняних ногах. Через загарбання чужих земель, приняла вона в себе елемент внутрішної слабости. Економічне життя її находиться над берегом повної руїни. Навіть прихильники Польщі не вірять в можливість її істновання, в дотеперішних границях. Ввиду непевного міжнародного положення взагалі, а катастрофального положення Польщі з окрема слід підготовити кадри української тайної армії. Це одно з найважнійших завдань і сповненню того завдання мусять допомочи матеріяльними засобами американські Українці.

Реасумуючи сказане, український народ під польською займанщиною мусить зорганізувати проти польського народу дефензиву на всіх ділянках народного життя. Ту дефензиву орґанізує він будьто леґально через так звану орґанічну працю, будьто нелеґально дорогою ірляндської боротьби. Зваживши, що самостійність здобувається лише дорогою оружної боротьби, український нарід підготовляє рівночасно кадри тайної революційної української армії.

В ПРОПАСТЬ

Жидівська ґазета (видавана в польській мові) „Хвиля", пише:

Спадемо в пропасть. Рух біржевих вказівок в останніх днях виказує це надто наглядно для тих, що вміють ясно дивитися і тверезо думати. Тільки безкритичний оптиміст може ще „мріяти" про „ідеальну" ситуцію, що щойно зближаємося до берега пропасти. Спадаємо в неї. Тільки ще не знаємо, як вона глибока і яка жде нас доля на її дні.

Польський дневник „Курер Львовскі" пише:

Хвиля страйків, яка заливає край, пригадує кождому — тільки не правительству, що стоїмо справді над берегом пропасти. А небезпека їх в тому безладдю, яке постепенно паралїжує поодинокі паровозівні, дирекції, варстати і фабрики. Не є це зорґанізована, одним фронтом ведена боротьба мас — це голодові відрухи людей, що попали в розпуку, яким інфляція видерла в останнім місяци три четверті кріваво запрацьованого гроша. Виплачено їм міліонами вартости чотирох долярів, а от тепер ці міліони варта пів доляра. Ніякі додатки статистичні чи нестатистичні не можуть вирівнати тої жахливої страти, вирівнує їх тільки голод і безпримірна нужда, Те, що перед кількома місяцами обсервували ми в Німеччині яко доказ розкладу, йде на нас з головокружною, нездержимою скоростю.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСІ

ВІЛКС БАРЕ, ПА.

На шляху до гарного діла.
(В справі укр. студент. організації)

„Чи треба єднати українську студентську молодіж в Америці?" — запитує „Студент" українську суспільність в Америці в Свободі з 28. падолиста.

Колиб я був Поляком або божевільною людиною, я відповів би: Ні! — Але тому, що я ані не Поляк ані чоловік з помішаним розумом то я відповідаю на ца питання: Українські студенти в Америці! Коли Ви дійсно хочете зробити щось позитивного, чи то для пропаганди української справи серед американської молодіжи і серед Американців взагалі — чи то в справі помочі вашим потрібуючим товаришам за океаном, чи то для освідомлення національного, політичного, економічного української еміграції — це все можете зробити тільки через здорову і сильну орґанізацію.

Казати правду, ми до тепер нічого не чули про українську академічну молодіж в Злучених Державах. Але це зрозуміле і ясне чому. Таке питання не було актуальне з тої простої причини, що української академічної молодіжи не було. Вона почала зявлятись тільки кілька літ тому взад.

Не хочу тут розводитись над потребою навіть чисто професійної студентської орґанізації. Навіть чисто професійна студентська орґанізація конечно потрібна чи то для виміни ідей, чи то для економічної або наукової помочі, чи то для товариських зносин.

Але ми, українські студенти — ми все еще маємо на думці і инші обовязки й цілі, коли говоримо про студентську орґанізацію. На українських студентів наложив наш народ великі моральні обовязки супроти него самого. І коли ми бачимо, що студенти щасливих державних націй орґанізуються так сказатиб для самої орґанізації, як такої — то моттом української студентської орґанізації повинно і мусить бути: через орґанізацію на поміч народові в його боротьбі за найвищий ідеал за державність.

Я на примір уявляю собі зовсім конкретно що може зробити українська студентська орґанізація для народньої справи поза своїми чисто професійними інтересами: Вона моглаб в першій мірі інформувати своїх амер. товаришів про українську справу а передусім про нечуване горе української школи пі дпольським режимом. Средством являються тут: 1) виклади для тих, які інтересувалиби блище українською справою, 2) видавання малої газетки (на пр. раз в місяць) писаній по англійськи і по українськи, та 3) енерґічне розширюванне серед американської молодіжи всяких листків, брошур та книжок писаних по англійськи і відносячихся до України.

аДльше — українська студентська орґанізація моглаб наладнати тісні звязки з краєвими студентськими орґанізаціями. Бо я думаю, що жадна инша орґанізація не є так покликана до несення помочі студентам в Европі як власне студентська орґанізація. Через навязання живої кореспонденції амер. студенти моглиб бути добре поінформованими про цілі укр. студентства в Европі та про середники та дороги, які ведуть до тиь цілий.

Орґанізовання та усвідомлювання укр. еміґрації в Америці належалоб так само до обовязків такої студ. орґанізації. В Америці страшна сила наших еміґрантів, які все еще обстають при тім, що вони Русснаки, Австріяки, аҐліціяни і т. д. а тільки не Українці. За 9 місяців мойого побуту в Америці я мав нагоду богацько разів про се переконатись.

Але щоб инших усвідомлювати треба самому бути цілком свідомим і тому одним із головних завдань укр. студентської орґанізації в Америці повинно бути пізнавання свого власного національного „я".

Попри таку дуже поверховну схему лишається ще широке поле для діяльности української студентської орґанізації в Америці.

А що деякі панове найшлись сейчас в ролі острих критиків — то цьому не треба дивуватись. гВ нас така опозиція до всякого гарного діла — це річ цілком звичайна. Критика не на місці і вічна опозиція — оце дві страшні недуги, які від віків зїдають нашу народну енерґію.

Студент-Пройдисвіт.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

СТЕП.

Оповідання з часів першої руїни

(Свобідно за **Купером**).

(7)

— То був би даремний труд, — утихомирював її Голінатий. — Коні і сполоханий віл мають скорші ноги, ніж чоловік. Хто знає, чи рабівники не числять на вашу погоню, щоби, як лишите табор безборонний, наскочити ще раз і забрати вам решту.

— Той старий розумно говорить, — сказала ковалиха. — Вертаймо до табору, бо там самі дівчата.

— Вертаймо! — повторив Корбач. — Ти старий, як хочеш, ходи до нас. Як треба буде боронитися, то буде одна рушниця більше.

— Міркую, — говорив старий ідучи з Корбачами до табору, — що сю ніч ви безпечні. Коли Татари не напали на цілий табор, а вдоволилися загарбаннем вашої худоби, то хиба лиш тому, що боялися ваших рушниць. Мабуть їх звідуни підглянули, що вартовий не спить, і заки вони пробрались би крізь заставу, до середини табору, вартовий поставив би вас всіх на ноги.

— Кажете, вже не вернуть?

— Вернуть. Безпечно вернуть але не сеї ночи. Насамперед мусять виловити худобу і загнати в якесь безпечне місце... може аж до свого улуса. На добавок не сумніваються, що ви, розбуджені їх пекольним криком до рана не зажмурите очий і будете готові приняти їх оловом.

— Коли так, то лягаймо спати. Я ще не відоспав моїх сім годин. Що нам далі діяти, буде час завтра поговорити.

— Всеж таки без варти табор не може бути, бо ануж їм забагнеся ще таки нині навідатися по решту, себто по ваші вози і по вас самих.

— Поставлю двох синів.

— Не треба. Вистане один. За другого буде мій Циган. Він, хоч спить, зачує і занюхає ворога і зараз мене сповістить про него.

— Отже лягаймо!

По одній стороні табору станув третій син Корбача, по другій під возом ляг Галінатий, його пес біля него. Старий заплющив очи аж тоді, коли побачив, що Марина вже в таборі. Всунулася під дашок того воза, в котрім, на думку старого був хтось такий, що взагалі боявсь показатися на світ, або лежав недужий.

Коло сего воза ляг спати Скрут, загородивши собою приступ. Хто хотів би заглянути під покривало воза, мусів би переступити Скрута і, очевидно, розбудити його. Значить у возі була якась його тайна.

Коли сонце розбудело табор, Корбач і Скрут підійшли до Голінатого.

— Що ти старий, досвідний степовик, порадиш нам тепер? — спитав Корбач. — Що нам діяти без худоби? Возів не лишу, бо в них решта мого маетку. Чи нам самим тягнути, чи може де тут роздобув би тягло?

— Щоби я міг вам на сі питання відповісти, мусів би я насамперед знати, чого ви сюди залізли і яка ваша оконечна мета.

— Моя мета, — відповів Корбач, — шмат доброї землі як найдальше від людських осель. Такий шмат землі, щоби дав прожиток мені й моїй челяди. Не лиш тепер, але й тоді, коли сини поженяться, коли доньки повіддаю. Нас старих є двоє, синів сім, доньок також сім. Як ти бачив, я, жінка, всі сини і дві найстарші доньки... всі як медведі і медведиці... годні працювати. Молодші доньки будуть такі самі, бо вони одна раса. Лиш коби земля буйна. Окрім того я взяв для себе далеку своячку Марину. І її будучність мушу оберпечити. Се мій обовязок. Мій шурин, Савко Скрут не рахуеся. Він лише на час причепився до мене. Він піде своїми шляхами. Коби лише вивів мене з тої матні, в котрій завів.

— Більше нікого не маєте з собою? — старий спитав, кинувши оком на віз, котрий в собі містив якусь тайну.

Корбач зітхнув і з докором глянув на Скрута:

— Маю мороку, велику мороку. Не моє то діло, але я зловився, не знаючи, що буде тілько клопоту. Але мушу діло довести до кінця, бо присяг опікунови заопікуватися як власною дитиною і віддати її в руки...

— Марина не клопіт, а радше поміч, — перебив Срут, неначе боявся, що шурин скаже за богато.

— Я не про Марину...

—Прокопе!—крикнув Скрут. — Про когож, як не про Марину Бучківну говориш?!...

— Я гадаю, що не про Марину, — замітив Голінатий, позираючи на таємничий віз, — а про когось, що...

— Що тобі треба знати, коли хочеш нам вигодити, то вже знаєш, старий діду, — Скрут воркнув злісно. — Цікавість перша ступінь до пекла. Хто показує завелику цікавість, той також стягає на себе підзор, що він шпіґун і спільник...

— Тихо! — перебив Корбач. — Ти скрізь лиш шпіґунів занюхуєш. Сам лізе чортови в зуби і вину свого нещастя спихає на шпіґунів. Мені досить твого проводу. Забавився в опікуна ні брата ні свата і тим впхав у біду свою власну рідню.

— Я вам вже раз казав, — Голінатий вернув до діла. — Як ціль вашої мандрівки земля і хліборобське ґаздівство, то вам треба тікати відси, бо в сих сторонах могли би жити хиба лиш так, як ось я живу. Дикою зьвіриною, або, як Татари, з випасу худоби... котрої вже не маєте.

— То кудиж нас справите?

— Відси просто ід північному сходови. Але на добру землю попадете так пізно, що вже нестане часу побудуватися перед зимою. Будете мусіли поступити до якоїсь оседі на зиму, впроситися в комірне. Коваля всюди приймуть, радо перезимують.

— Треба так зробити, як кажете. Але як заїхати? Се мабуть дуже далеко... Очивидно, далеко... Я знаю один татарський улус, в котрім мож би дістати коні. Очивидно не даром. Маєте гроші, або такі річи, без яких можете жити, а за які Татари радо дали би коні?

— Знайдеся одно і друге.

— Отже моя рада така. Ви укріпите ваш табор так, щоби був безпечний перед новим наскоком опришків. Жити мусите, поки що, з польовання. Я піду з вами, або з вашим найстаршим сином до тих Татар, про котрих згадував вам. Купите коні і помандруєте новим шляхом.

— Инакше не може бути, послухаю вашої ради. Я лишуся тут, з вами піде Гнат.

— Чому не Макар? — вмішався Скрут, позираючи скоса в сторону, де стояла Марина, розмовляючи з Макаром. — Макар старший, розважнійший.

— Але Гнат хитрійший. З Татарами треба буде торгуватися. В торзі хитрість потрібнійша, ніж розвага.

— І я гадаю, що Макар нехай лишиться в таборі, — додав Голінатий, глянувши на Марину і Макара. — Я вже старий, але моє око добре. Нащо дівчина має тужити, коли се не конечне...

— Ти старий діду, не пхай своїх палців між не твої двері.

— Ви, хоч вам ще далеко до моїх літ, мабуть в вашім серцю більше постарілися, ніж я, — старець відповів сміючися. — Ви мабуть вже забули, що й ви були молоді і як то у вас бувало... Бо... не гадаю, що з вас говорить заздрість...

— Кажу тобі діду, не пхай палців між двері!

— Отже, щоби не пхати палців між чужі двері, радо годжуся на се, що каже газда, отаман сеї всеї челяди. Піду з Гнатом... Але ще одно скажу вам. На оборонний табор се місце не пригоже, бо до него добрий приступ з усіх сторін. Треба перенестися в ліпше місце. Знаю таке. Лісок на шматку сухого ґрунту при річці, окруженого з трех сторін непрохідним багном. Табор треба буде пильнувати і боронити лише з одного боку, а саме перехід через річку... Лише, як туди дібратися з возами? — додав, чіхаючися в потилицю.

— Далеко відси? — спитав Корбач.

— Чверть милі. Степ до того місця рівний, сухий.

— Затягнуть сини! Два мої хлопці стануть за одного вола. Як всі вхоплять один віз, то затягнуть його без великого труду. Пять возів затягнуть в однім дни. Зараз піде перший віз. Ведіть!

Голінатий показав місце та відійшов оглядати свої капкани і закладати свіжі. Супроти того, що укріплене табора мусіло потягнутися пару днів і Гнат був потрібний при сій роботі, старець обіцяв навідатися за тиждень.

До вечера всі вози були на сухім острові посеред бездонного багна. На другий день сокири скосили майже цілий лісок. Засіками так укріпили приступ до табору, що по кількох днях лише необережність оборонців могла віддати його в руки ватаги Азіса.

(Дальше буде).

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76 повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в суботу, 15. грудня точно о годині 7. вечером на гали під ч. 93 Вен Бюрен стр. Проситься членів, щоб не присилали дітий ані женщин на мітинґ, тільки самі явились, бо є важні справи. Буде справозданє з цілого року і вибір нового уряду на рік 1924. Обовязком членів привести нових кандидатів та вписати їх до братства і до У. Н. Союза, бо принимаєсь без вступного. Браття Українці! Вступайте в ряди своєї запомогової організації, бо се одна з найбільших українських організацій. — П. Романишин, пр.; Ст. Стойко, кас.; О. Лисак, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. Бр. св. о. Николая, від. 175 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о годині 1.30 попол. в неділю, 16. грудня в гали парохіяльній при Кліперт Евню. На порядку нарад справозданє з цілого року і вибір нового уряду на рік 1924. Буде приниматись нових членів без вступного до братства і до У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — В. Шеремета, пр.; В. Бартош, секр.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. ДЖ. Бр. св. Ар. Михаїла, від. 198, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня, о годині 6. пополудни в домі Дионизія Голода під ч. 30 Томпсон стр. Проситься всіх членів зійтись на час, бо має вибратися новий уряд на 1924 рік а також маємо важні річи полагодити. Товариство буде принимати нових членів без вступного до У. Н. Союза. Хто ще не є членом У. Н. Союза, то прошу прийти на мітинґ і забезпечити себе та свою родину перед випадком, бо колись буде запізно та будетеся каяли по невчасі. Кождий член повинен привести зі собою нового члена. Неприбувший член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — Д. Покітинський, пр.; В. Савуцак, кас.; Г. Лисяк, секр.

ГАМТРАМК, МИШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня, точно о годині 1. сполудня. Обовязком кождого члена прибути і привести зі собою одного нового члена, се есть святий народний обовязок, а хто приведе двох і більше, сей дістане нагороду. Дорогі Родимці! Не треба Вам тут наводити богато поясненя про У. Н. Союз, бо Вам певно відомо кілько У. Н. Союз виплачує рік-річно на сироти. Чиї? Наші українські. А кілько втирає слез вдовам і сиротам, а кілько висиґновує гроша на народні цілі? Ми Українці числом пів міліона в Злуч. Державах, а кілько нас стоїть в У. Н. Союзі? Число 20.000 добігло в сім році, а де решта? Вступайтеж тому до своєї рідної організації. — Д. Рубаха, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316 повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться в четвер, 13. грудня о годині 7.30 вечером в гали під ч. 102 Джойнер ул. На цім мітинґу мають явитись всі члени і вирівнати свої залеглости. Будесь вибирати нових урядників на 1924 рік, як також є богато нових справ до полагодження. Повідомляється, що ще в місяцю грудни принимається нових членів без вступного. Хтоби хотів вступити до товариства, хай прийде на мітинґ. Проситься тих членів, котрі були вже у лікаря, щоби принесли аплікації. Кождий член повинен вписати свої діти до У. Н. Союза. Товариші! Користайте з нагоди поки час! Котрий член не явиться на мітинґ, заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Н. Стрілець, предс.; О. Мачинський, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. Арх. Михаїла, від. 332 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня в Філяковій гали на Колпакс стр. Проситься всіх членів щоби явилися на мітинґу точно о годині 1.30 попол., бо суть важні справи до полагодження а також касієр і секретар будуть здавати справозданє за цілий рік. Буде вибір нового уряду на рік 1924. При сій нагоді буде приниматись нових членів до братства і до У. Н. Союза без вступного. Кождий член повинен привести хоч одного нового члена. Котрий член не явиться, заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Н. Попадюк, пр.; Е. Баліцький, секр.

ГОНОРА, ПА. Бр. св. о. Николая, від. 232, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться о годині 2. пополудни в неділю, 16. грудня в литовській гали. Проситься всіх членів бути присутними на тім мітинґу, бо буде справозданє з цілого року і вибір нового уряду на рік 1924. Будесь принимати нових членів за половину вступного, а женщин цілком даром. Тож користайте з нагоди, бо У. Н. Союз принимає тілько сего місяця без вступного. — Й. Ваплавський, предс.; Й. Біньо кас.; І. Пандрак, секр.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о годині 3. попол. в Ред Мен гали при Вилов ул. На мітинґ повинні явитися всі члени, бо буде вибір нових урядників на рік 1924. Хто неявиться, заплатить кару після статута. — С. Корівчак, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357 повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о годині 1.30 поп. в домі під ч. 724 Дук улиця. На тім мітинґу буде справозданє касове і вибір нового уряду на 1924 рік. Проситься місцевих і позамісцевих Українців, котрі ще неналежать до нашого братства і до У. Н. Союза, щоби прийшли на мітинґ і вступили, бо се остатний місяць в котрі принимаєсь членів без вступного до У. Н. Союза. — А. Візний, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. о. Николая, від. 114 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться о годині 2. пополудни в неділю, 16. грудня в шкільній гали під ч. 538 Ок ул. в Петра Кубіди. Проситься всіх членів прибути і заплатити свої довги. На порядку нарад буде справозданє старого уряду за рік 1923 і вибір нового уряду на рік 1924. Також буде приниматись нових членів без вступного до У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — [illegible] Нестор, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. св. Василія Вел., від. 229 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о годині 1. попол. в парохіяльній гали на Семій улиці. На тім мітинґу має явитися кождий член і вирівнати свої обовязки. Урядники будуть здавати справозданє з пів року, а контрольна комісія здасть справозданє з доходів і розходів за минувших 6 місяців. Буде вибір нового уряду на рік 1924. Кождий член ідучий на сей мітинґ, повинен привести зі собою по одному новому членови. Котрий ще не забезпечений в У. Н. Союзі, тепер нагода приступити в ряди У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — М. Коцюпка, предс.; М. Фидацький, кас.; В. Тарас, секр.

ЛИТЛ ФОЛС, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 330, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о годині 1. попол. на церковній гали. Суть важні справи до полагодження і вибір нового уряду на рік 1924. Проситься всіх членів явитися на мітинґ. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — І. Конікович, секр.

ВИКЛС БЕРІ, ПА. Бр. св. о. Николая, від. 99 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня зараз по Службі Божій в парохіяльній гали. На порядку нарад справозданє урядників, контрольної комісії і вибір нового уряду на рік 1924. Будесь принимати нових членів без вступного до братства і до У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — В. Гнатів, предс.; П. Залецький, кас.; П. Герман, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома членам тов. ім. Івана Франка, від. 83, що річний мітинґ відбудеться в неділю пополудни 16. грудня в гали Укр. Амер. Горожан під ч. 847 Норт Френклин ул. о годині 2. Проситься всіх членів прибути, бо суть важні справи до полагодження як вибір нового уряду на рік 1924, справозданє контрольної комісії і т. и. Хто з товаришів не буде на мітинґу, заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Таксамо будесь приймати нових членів до Товариства і У. Н. Союза без вступного. Проситься членів, щоби привели по одному новому членови. — І. Витязь, секр.

ОБУРН, Н. Й. Бр. св. о. Николая, від. 38, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о годині 1.30 сполудня в гали церковній. На мітинґу буде справозданє старого уряду, вибір нового уряду на рік 1924, поправка статута братського і инші важні справи до полагодження. Тож упрашається всіх членів, щоби явилися і привели нових членів, бо будесь принимати до братства і до У. Н. Союза без вступного. Наше братство числить 160 членів дорослих а 113 дітей, а платить за 1 дол. 14 доларів тижнево а за 50 центів 7 доларів тижнево. Вразі смерти члена братство платить 100 дол. його родині, а вразі смерти жени члена 50 дол. Тож найлучша нагода тепер, не відкладайте. — М. Вільчинський, предс.; М. Таньчак, кас.; Е. Саварин, секр.

ВИЛКС БЕРРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня в гали церковній під ч. 635 Н. Рівер стріт, о годині 3. пополудни. Проситься всіх членів щоби прийшли на означений час, бо буде справозданє за цілий рік касієрське, контрольорі і секретара і вибір нового уряду на 1924 рік. Члени, котрі довгують, щоби вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані з братства і У. Н. Союза. Котрий член неявиться, заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — С. Фещак, предс.; Г. Гулька, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира Вел., від. 179 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 16. грудня в гали Нар. Дому під ч. 1523 Гікори стр. На порядку вибір нових урядників на рік 1924. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — М. Дмитришин, предс.; Т. Шпить, секр.

ВЕСТЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Згода, від. 210 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 8. годині вечером в суботу, 15. грудня в гали Вестчестер під ч. 2811 Велман Евню, Бронкс, Н. Й. На порядку нарад буде вибір нового уряду і будесь принимати нових членів до Товариства і до У. Н. Союза без вступного. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2.00. — І. Павлишин, пр.; Й. Сидор, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Сестрицтво Любов, від. 37, повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о годині 3. попол. в неділю, 16. грудня в домі Зобії Фурт під ч. Перша ул. На порядку нарад вибір нового уряду і справозданє за цілий рік. Проситься членкць привести нових членкинь, бо будеться принимати без вступного до У. Н. Союза. Неявившися членкця заплатить кару 1 дол., а урядничка 2 дол. — М. Малік, предс.; М. Чігер, секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Неп. Пр. Діви Марії, від. 145 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня. Буде вибір нового уряду на рік 1924. Кождий член мусить явитись на мітинґу під карою 50 цнт., а урядник 1 дол. — Н. Патронік, пр.; І. Олексин, секр.; Г. Сеньків, кас.

ЕКСПОРТ, ПА. Бр. св. Василія, від. 101 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о 2. год. пополудни в домі Франка Звіра при Манур стріт. На сей мітинґ кождий член повинен явитися бо є важні справи до полагодження і вибір нового уряду. Буде приниматись нових членів без вступу. Котрий член не явиться, заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Ф. Звір, секр.; П. Славнік, пр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, повідомля що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня по Службі Божій в церковній галі. Проситься всіх членів прибути бо суть важні справи і буде вибиратись новий уряд на рік 1924. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Т. Катулька, предс.; М. Ільків, секр.

ТАМС, В. ВА. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 26, відбуло загальні річні збори в домі тов. Івана Пелиха на котрих вибрано слідуючий новий уряд: Г. Магун, предс.; М. Піпа, кас.; В. Гусько, секр.; опікун хорих Г. Солоденько. — В. Бусько, секр.

ФОРД СИТІ, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 63, повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 16. грудня в гали тов. Запор. Січи під ч. 600 6-та Евню і 6-та улиця. Проситься кождого члена явитись на сей мітинґ на означений час, бо буде справозданє урядників, а контрольна комісія здасть справозданє з цілого маєтку. Будемо приймати нових членів до У. Н. Союза без вступного, а до товариства після місцевого статута. Буде вибір нового уряду на рік 1924, тож всі члени як місцеві так і позамісцеві щоби явились і вирівнали свої належитости, бо в противнім разі поступиться з ними після статута. — Д. Бурак, пр.; О. Мищишин, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о 1. годині сполудня в гали Базара. Старайтесь привести нових членів, бо уже остатний місяць що приймаєсь без вступного до У. Н. Союза і Товариства. Приводіть своїх дітий, бо є ще богато членів, котрі своїх дітий ще не вписали до У. Н. С. Залеглі члени мусять сповнити довги, бо впротивнім разі зістануть виключені. Буде вибиратись новий уряд на 1924 рік. Отже для добра товариства, члени повинні явитись, бо неявившийся член заплатить кару 1 дол. — М. Свідер, предс.; Д. Лебодяк, секр.

СМОК РОН, ПА. Бр. св. Георгія, від. 135 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, 16. грудня в братській гали. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів, щоб на сей мітинґ явились і вирівнали свій довг. На порядку нарад буде вибір нових урядників на рік 1924. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Ф. Фенчишин, предс.; А. Клим, секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. о. Николая, від. 344 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 23. грудня в домі під ч. 403 Виліямс стріт. Проситься всіх членів прибути на збори і полагодити всі справи. Буде справозданє уряду і вибір нового уряду а також будемо приймати нових членів без вступного. Неявившийся член заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. — І. Лівкович, секр.

ФІНІКСВИЛ, ПА. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 321, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться 25. грудня в домі Дюдюка під ч. 59 Мейн стріт. Взиваєсь кождого члена, щоби прийшов на мітинґ точно о 1. годині пополудни. Котрий член не явиться на мітинґу, то з ним поступиться після статута. — Ф. Цюх, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Укр. Тов. Січ, від. 282 подає до відома своїм членам, що бічні збори відбудуться в неділю, 16. грудня о 2. годині попол. в домі Товариства під ч. 409 Н. Ґеддес ул. Взиваєсь всіх членів явитись, а довгуючих вирівнати свої залеглости. На порядку нарад важні справи до полагодження, як також вибір нового уряду на рік 1924. Також припоминаєсь тим, котрі ще не є у Товаристві і У. Н. Союзі, нехай зголосяться на наші збори а ми його радо приймемо, бо ще в сім місяци можуть вступити до Товариства і У. Н. Союза без вступного, отже користайте з нагоди, а не відкладайте на колись, щоб не було запізно. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Т. Пиндус, предс.; І. Лесюк, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться о 6. годині вечером в неділю, 16. грудня в гали Ф. Салайчука під ч. 908 Гесс Евню. Проситься всіх членів зійтись на мітинґ і послухати справоздания з приходів і розходів за 1923 рік. Буде вибір нового уряду на рік 1924 приниманнє нових членів до братства і до У. Н. Союза без вступного. Проситься аби як найбільше прибуло. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 1.50. — М. Пеленський, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. Тов. Івана Франка, від. 271 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о годині 2. пополудни в неділю, 16. грудня в Укр. Нар. Домі під ч. 1222 Лакавана і Сентер улиці. На порядку нарад суть важні справи до полагодження і буде вибір нового уряду на рік 1924. Буде приниматися нових членів без вступного. Кождий член повинен привести зі собою одного нового члена. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Т. Ванько, предс.; С. Шельманович, кас.; П. Ващишин, секр.

ІСТОН, ПА. Тов. ім. Бог. Хмельницького, від. 137, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинґ відбудеться точно о годині 12.30 пополудни в неділю, 16. грудня в парохіяльній гали при Четвертій улици. Обовязком кождого члена явитись на означений час бо суть важні справи до полагодження. Контрольна комісія здасть свое справозданє як рівнож урядники і буде вибір нового уряду на рік 1924. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі наразяться на суспендованнє. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Ф. Сабатий, пр.; Н. Підгайний, секр.

ВУДЛАВН, ПА. Бр. св. о. Николая, від. 120 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 16. грудня під ч. 157 6-та Евню. На порядку нарад буде справозданє братської касі контрольорів і вибір нового уряду Обовязком кождого члена явитись. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — В. Монастирський, предс.; В. Мокрянин, кас.; М. Мармура, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 16. грудня в парохіяльній гали на Савт стріті. На порядку нарад справозданє братського маєтку і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 1 дол. а урядник 2 дол. — К. Качуряк, предс.; Д. С., секр.

СПРІНҐ ВАЛЕЙ, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 16, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться о годині 7. вечером в суботу, 22. грудня в гали тов. Просвіти на Твін Евню. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Таксамо проситься позамісцевих Українців і Українок, щоби прийшли і вписалися до нашої славної організації У. Н. Союза і тов. Просвіти, бо вступ есть вільний. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — К. Ільків, секр.

ГЕСТІНҐС АН ГУДСОН, Н. Й. Тов. Тараса Шевченка, від. 6 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 16. грудня в Народнім Домі під ч. 410 Варбуртон Евню. На порядку нарад вибір нового уряду і справозданє касове з цілого року і буде приниматися нових членів без вступного. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — С. Коник, предс.; І. Палиця, кас.; І. Пендерецький, секр.

СТ. КЛЕР, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 31 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 16. грудня в церковній гали при Мил стріт. На порядку нарад справозданє касове, вибір нового уряду на 1924 рік і принимання нових членів без вступного. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — С. Деленко, пр.; К. Феценко, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Успенія Пресв. Богородиці, від. 61 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о годині 1.30 попол. в неділю, 16. грудня в домі Теод. Королевята при Дейли Евню. На порядку нарад справозданє з цілого року і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 1.50. — А. Спях, предс. Т. Королевят, секр.

НЮВАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Петра і Павла, від. 27 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 3. годині попол. в неділю, 16. грудня в парохіяльній школі під ч. 93 Вен Бюрен стріт. На порядку нарад вибір нового уряду на рік 1924. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Й. Лешків, предс.; В. Гладкий, секр.

ВАТЕРВЛІТ, Н. Й. Бр. св. о. Николая, від. 13 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 6. годині вечером в неділю, 23. грудня в церковній гали під ч. 24 Четверта Евня. На порядку нарад буде вибір нового уряду на 1924 рік і принимання нових членів вступного. Ану, хто приведе хоч одного нового члена. — М. Мадараш, предс.; В. Дзюмбила, секр.

ЙОРКВИЛ, О. Бр. св. Стефана, від. 77 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 10. годині рано в неділю 23. грудня в майнерській гали. На порядку нарад буде вибір нових урядників і касове справозданє. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Т. Фільц, предс.; Е. Яремцьо, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 384 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 23. грудня о годині 1. попол. в парохіяльній гали під ч. 221 Джейн стр. На сей мітинґ має явитися кождий член і вирівнати свої обовязки. На мітинґу буде справозданє уряду та вибір нового на рік 1924. Кождий член ідучий на сей мітинґ, повинен привести зі собою нового члена. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — П. Карабін, предс.; Д. Яворський, секр.

ПОВІДОМЛЕННЄ

Ukrainian Building & Loan Ass'n
367 St. Paul's Ave., J. C., N. J.

Отсим повідомляється низше поданих членів повисшого товариства, щоб зголосилися 19. грудня 1923 р. о год. 7-мий вечер, на повисшу адресу по свої гроші.

Федір Якимчук, Николай Тур, Ерстій Ментух, А. Милянович, Розалія Нашпец, Юрій Кравец, Павло Урядник, Василь Колинвич, Григ. Кулинич, Яків Кулинич, Стефан Леуш, Матій Лучка, Василь Лисяк, Кат. Дик, Панько Малецький, Стефан Костів, Андрій Сисак, Онуфрій Максимків, Алекс. Яцків, Йосиф Салюк, Іван Гречин, Теодор Павлина.

П. Маційовський,
секретар.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЛИСТ ДО ВСІХ ЧИТАЧІВ „МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ

Дорогі українські діточки!

Лист сей вже четвертий з ряду, який до Вас пишемо. Писав до Вас „Світик" передше, а тепер „Молода Україна". І знова просить о те саме, про що у попередних листах просив, Ваш маленький приятель „Світик". Може Ви призабули за се прошеннє, то Вам його знова пригадаємо. Коло нас, тепер тут у Старім Краю велика біда, з причини страшної доріжні, не кождий може купити собі книжку чи газетку. Кождий старається у першій мірі, щоби мав що їсти, а за инше не дбає. Тому тепер наші Видавництва тут в краю найшлися в дуже тяжкім положенню. Не мають вони гроший на видавання нових книжок та газет, бо мало хто тепер купує у нас тут книжку або газетку, а тим більше книжечки або газетку для дітий.

Старші кажуть, що діти без газетки можуть обійтися. А діти знов говорять, що коли старші мають свою газету — то й ми українські діти повинні мати такою свою газету, свій власний дитячий орган, який має бути для всіх нас зеркалом нашого життя, має бути нашим світом. І таку газетку мають українські діти. А є нею „Молода Україна", що виходить у Львові, два рази на місяць. Та на жаль ся газетка має дуже маленько читачів, а ще меньше передплатників і тому вона дуже бідує.

Ви, дорогі українські діточки в Америці й Канаді, повинні тепер помогти „Молодій Україні". А можете се зробити дуже легенько. Нехай кожде з Вас, по прочитанню сего листа, зараз того самого дня запитає своїх родичів: чи вони вирівнали за Вас належну передплату за 1923 рік, а як ні, то нехай зараз вложуть 1 долар до листа і пришлють його нам. Потім підіть між своїх товаришів і товаришок, покажіть їм се число, тай скажіть їм, щоби конечно попросили родичів о 1 доляра на передплату „Молодої України" на рік 1924. Як се зробите, що поможете „Молодій Україні" дуже богато. „Молода Україна" видає прегарні книжки й книжечки з повістями й байками, з великим числом образків. За 1 доляра можете дістати 10 гарних книжечок. Дві великі і дуже гарні книжки, а саме: „Малий Льорд" і „Пригоди Пінокія" повинні Ви конечно собі спровадити й прочитати. Вони коштують також 1 доляр.

Можете ще й так помогти „Молодій Україні", що будете між собою й між старшими збирати що місяця, хочби найдрібнійші датки по кільканайцять центів від кождого, а потім разом шлете їх на пресовий фонд „Мол. України". А як се робиться то вам скажемо! Дівчинка чи хлопчик, бере аркуш паперу тай іде поміж гостий дома, або на яких зборах і каже: „Просимо о датки на пресовий фонд „Мол. України" і як хто дасть, зараз се вписує на папері і сей папір разом із грішми відішле до редакції „Мол. України". Можете також просити ваших родичів і кревняків щоби післали передплату на „Мол. Україну", для якоїсь сирітки в Старім Краю або для свояків, які не мають грошей на передплату.

Ось із такою просьбою звертаємося ми до Вас, наші любі читачі. Ми певні, що Ви не відмовите нашій просьбі й покажете, що вміють зробити українські діти з Америки й Канади.

Гроші на передплату або зібрані жертви на пресовий фонд, присилайте у листах „Реджістрованих на таку адресу:

„MOLODA UKRAINA"
Lemberg, 3. Zimorowich Street, East Galicia, Europe

Ждемо на Ваш відгук, дорогі серцю нашому діточки і віримо, що слова наші не підуть на марне. Нехай не буде ні одної української родини в Америці й Канаді, яка не запренумерувала би на 1924 рік для своїх дітий „Молоду Україну". На видаток 1 доляра вічно може спромогтися навіть найбіднійший зарібник! Отже ми ждемо! Прийміть щирий привіт з яким до Вас через простір води Океану несеться.

„Молода Україна".

Рабіндранат Табор.

БЕЗ РІДНИЙ

Сонце ховалося за західний беріг ріки. Остані його проміння падали, пробиваючися крізь лісову гущавину.

Пастухи з недалекого монастиря порганяли худобу, сиділи біля ватри й уважно слухали великого вчителя Ґотамо. Не пропускали ніодного звуку його слів. Аж тут прийшов чужий хлопець. Він привітав учителя. Дав у дарі йому цвітки й овочі, припав до ніг його і сказав співучим головочком:

— Учителю, я прийшов до тебе, щоби ти взяв мене з собою, коли підеш у дорогу до найвисшої правди!... Саціякама — мені на ймення!...

Ласка хай спічне над тобою! — сказав учитель. — З якого ти роду, моя дитинко? Бо лише брамани вважають себе гідними найвищої правди!...

— Учителю! Не знаю, з якого я роду. Піду і спитаю неньку мою.

Сказав, розпрощався Саціякама. І в брід перейшов річку, побіг до своєї неньки у хатиночку, що стояла на прикінці вбого села.

Свічка кидала своє мутне світло у хатині. А мати стояла у дверях, чекала повороту свойого сина. Вона взяла його в свої обійми. Цілювала золоте його волосся і питалася, як прийняв його вчитель.

— Як звали мойого батька, дорога мамо? — спитав хлопець — бо лише браману можна доступити найвищої правди... говорив мені Ґотама!

Жінка сумно похилила голову й тихо промовила:

— Бідною була я в моїй молодости. У богато панів служила я. Кормила тебе грудьми своїми мати твоя Ґабаля, моє золото. Вона не мала чоловіка.

Перше проміння сонця цілювали вершки дерев довкола лісового монастиря.

Ученики з розхрістаним і мокрим від ранішнього купання волоссям, сиділи під старим деревом біля вчителя. Нараз підійшов Саціякама.

Він поклонився до ніг Мураму і мовчки ждав стоючи.

— Скажи мені, спитав його великий чутель — з якого роду походиш ти?

— Учителю, — відповів хлопець, — я не знаю. Ненька моя мені сказала, коли я її питався: „у моїй молодости я служила у богато апнів, а тебе викормила своїми грудьми мати твоя Ґабаля. Вона не мала чоловіка'.'

Тоді піднялося глухе незадоволення поміж учениками, наче серед бжіл в улию, коли розворушить їх. Невдоволення ізза безсоромности цього хлопця, громадського найди.

І встав великий учитель із свойого місця, простягнув руки, пригорнув хлопця до грудей своїх і сказав:

— Найліпший з усіх браманів то ти, моє дитя! Тобі припала найважніща спадщина — спадщина правди.

Переклав Мих. Лотоцький.